

2. Про схвалення Концепції розвитку сільських територій: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 р. № 995-р. [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995-2015-%D1%80>.

3. Trusova N.V. Implementation of the results of fiscal decentralization of Ukraine and the countries of the European Union / N.V. Trusova, I.A. Kohut, S.A. Osypenko. N.G. Radchenko, N.N. Rubtsova // Journal of Advanced Research in Law and Economics, 2019, 6(44), 1649-1663.

4. Черніков Д. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні. Київ: НІСД. 2013. 28 с. URL: <http://parlament.org.ua/wp-wp-content/uploads/2016/05/Доповідь-НІСД.pdf>

УДК 658.14

*Тугова А.С.,
здобувачка 21 ФБ групи,
Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

УМОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Агропромисловий комплекс України є чи не головним джерелом формування ресурсів, що забезпечують продовольчу безпеку держави, сприяють розвитку внутрішнього та зовнішнього ринків продовольства і поліпшенню життєвого рівня населення. Та, оскільки для галузі сільського господарства притаманні сезонність виробництва і уповільнений оборот капіталу, більшість аграрних підприємств перебувають у скрутному становищі. За таких умов діяльності питання зміцнення та підвищення фінансової стійкості підприємства

набуває особливої актуальності та є одним із ключових факторів забезпечення успішності його розвитку. Будучи фінансово стійким підприємство отримує певні переваги перед своїми конкурентами при залученні інвестицій, отриманні кредитів, співпраці з постачальниками та підборі кваліфікованих кадрів.

Фінансова стійкість – це узагальнена характеристику фінансового стану підприємства, тобто здатність суб'єкта господарювання розвиватися та функціонувати, забезпечувати фінансову незалежність та зберігати рівновагу своїх пасивів та активів, що гарантує інвестиційну привабливість та платоспроможність підприємства [1, с. 93].

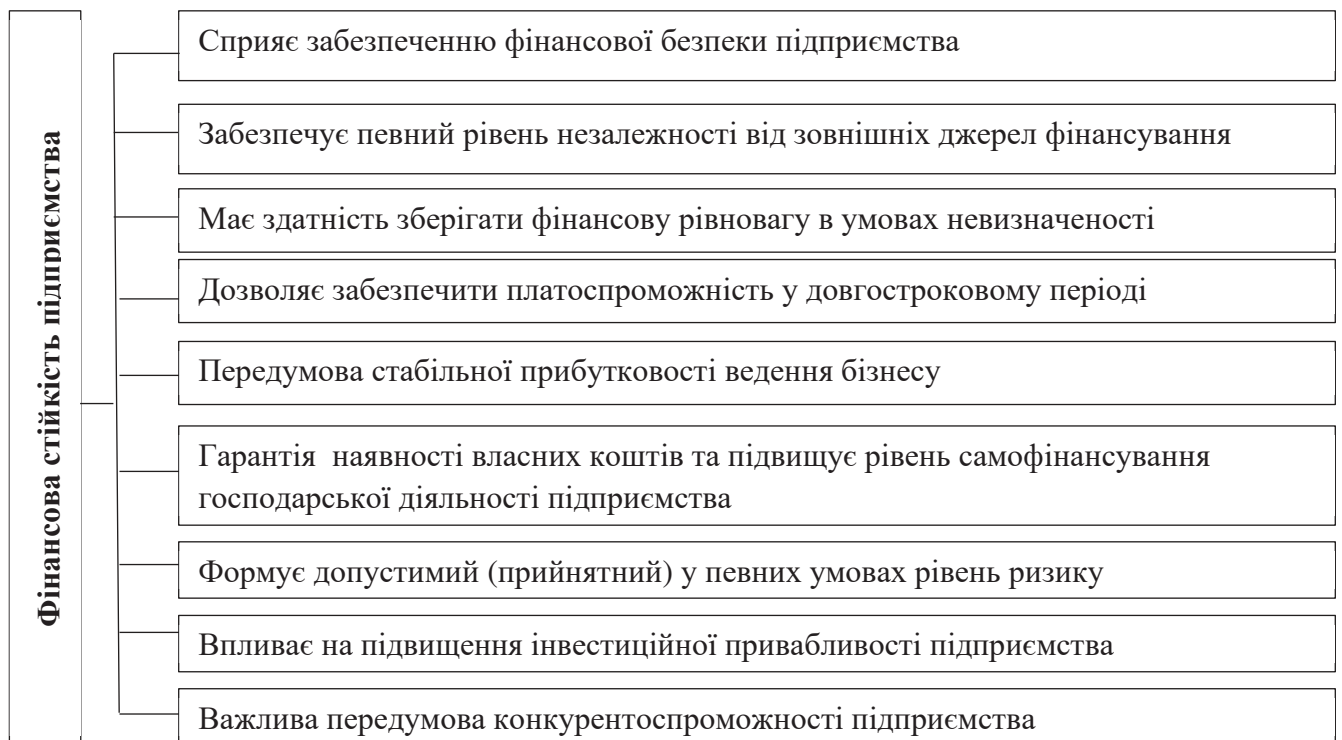
Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів і джерел їх фінансування.

Нині багато сільськогосподарських підприємств в Україні перебувають у кризовому стані. Вони втратили ринки збуту та відчують постійну нестачу власного оборотного капіталу для здійснення переорієнтації підприємства на виробництво конкурентоспроможної продукції. Усе це вимагає поглибленого аналізу причин погіршення фінансового стану, факторів забезпечення фінансової стійкості підприємств.

Узагальнюючи ознаки фінансової стійкості підприємства можна відмітити комплексність і багатофакторність її впливу на різні боки діяльності господарюючого суб'єкта (рис. 1).

Основним напрямом забезпечення досягнення точки фінансової рівноваги підприємством є скорочення обсягу споживання фінансових ресурсів. Неефективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства і, як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції; до невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, до загрози економічних санкцій. Як наслідок, маємо результат, що майже кожне друге підприємство у галузі сільського господарства збиткове і причини цього явища різні. Проте

попередити такі негативні наслідки можна. Для цього потрібно систематично й глибоко оцінювати фінансовий стан підприємства з використанням різних методів та прийомів аналізу.

Рис. 1. Основні ознаки фінансової стійкості підприємства [2, с. 310]

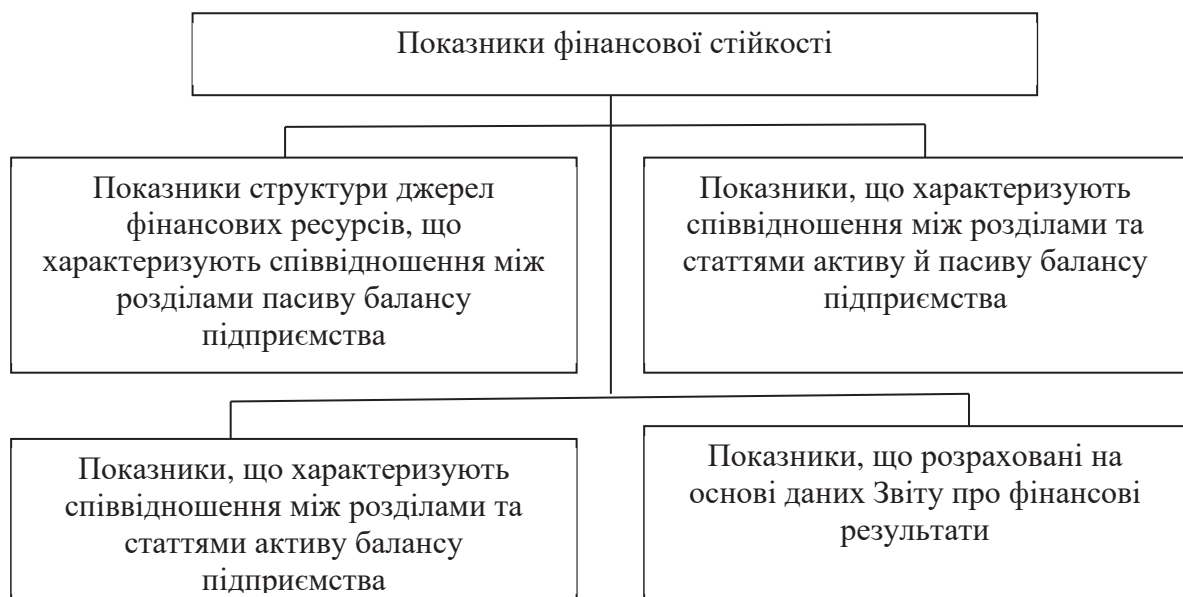
Слід відзначити, що в існуючій фінансово-аналітичній практиці використовуються різні методичні підходи щодо виокремлення як безпосередньо системи показників фінансової стійкості, так і визначення алгоритму їх розрахунку. Методичними рекомендаціями щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства, що затверджені Наказом Міністерства економіки України №10 від 17.01.2001р. виділено 25 показників фінансової стійкості підприємства. Крім показників, що характеризують співвідношення між власними і залученими фінансовими ресурсами, до цієї групи віднесено і показники оцінки ефективності використання основних і оборотних засобів, ефективності використання капіталу, платоспроможності тощо.

О.Я. Базілінська, Л.А. Лахтіонова, Р.С. Сайфулін, А.Д. Шеремет виділяють абсолютні і відносні показники, що характеризують рівень фінансової стійкості підприємства. При цьому абсолютні показники вони поділяють на дві групи:

- показники наявності джерел фінансування запасів і витрат, що відображають різний ступінь охоплення окремих джерел;
- показники забезпеченості запасів і витрат джерелами їх фінансування.

Найбільш значимим абсолютним показником при оцінці фінансової стійкості є власний оборотний капітал. Методичні рекомендації, розроблені на рівні держави, не містять єдиної методики визначення власних оборотних коштів. Наприклад, у Методичних рекомендаціях по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій, затверджених листом Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998р. № 759/10/20-2117, величина власних оборотних засобів визначається як різниця між сумою власного капіталу і довгострокових зобов'язань та основними засобами й вкладеннями або як різниця між поточними активами та поточними зобов'язаннями [3].

Загалом показники фінансової стійкості, що наводяться у науковій літературі, можна умовно розподілити на декілька груп (рис. 2).

Рис. 2. Основні групи показників фінансової стійкості [4, с. 29]

Підсумовуючи зазначимо, що оцінка фінансової стійкості сільськогосподарських підприємств потребує комплексного підходу до її здійснення і обов'язкового врахування галузевої специфіки. Загалом використання основних методичних підходів до оцінки фінансової стійкості надає змогу проаналізувати різні аспекти фінансової діяльності підприємств, але більшою мірою це стосується виявлення залежності суб'єктів господарювання від зовнішніх джерел фінансування. Основним завданням при застосуванні будь-якої методики оцінки фінансової стійкості є визначення вузьких місць у фінансовій діяльності підприємства і виокремлення можливих напрямів зміцнення його фінансового стану.

Особливо актуальними для аграрних підприємств на сьогодні є оптимізація складу і структури поточних активів, раціоналізація їх обороту; формування оптимальної структури капіталу; збільшення власних фінансових ресурсів підприємств на основі підвищення прибутковості та здійснення ефективної амортизаційної політики; оптимізація грошових потоків на основі їх збалансування, вирівнювання і синхронізації; підвищення рівня інвестиційної привабливості. При цьому слід враховувати, що дієва державна підтримка у напрямках удосконалення системи оподаткування, кредитування і страхування підприємств аграрної галузі, врегулювання земельних відносин, також сприятиме підвищенню фінансової стійкості аграрних підприємств [4, с. 31].

Список використаних джерел

1. Русіна Ю.О., Полозук Ю.В., Русіна Ю.А. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають. *Международный научный журнал*. 2015. №2. С. 91-94.
2. Захарова Н.Ю. Підходи до формування й оцінки фінансової стійкості підприємства. *Бізнес Інформ*. №10. 2020. С. 307-315.
3. Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій: Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2117. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.

4. Захарова Н.Ю. Оцінка фінансової стійкості аграрних підприємств. *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. 2012. №3. С. 28-32.

УДК: 336.648

*Чукіна К.Ю.,
здобувачка 31 ФБ групи,
Захарова Н.Ю.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Мелітополь, Україна*

НОВАЦІЇ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ

Послуги фінансового лізингу є одним із чинників зростання конкурентоспроможності вітчизняних підприємств, покращення якості їхніх послуг, підвищення ефективності виробництва, як наслідок - зміцнення позицій на вітчизняному ринку та підвищення шансів для виходу на міжнародний. Адже у розвинених країнах через лізинг здійснюється майже третина інвестицій в основні засоби, тоді як в Україні цей показник в останні роки коливається в межах 3-4%. В свою чергу актуальність використання фінансового лізингу, особливо в умовах обмеженості фінансових ресурсів, не можна недооцінювати. Так, наприклад, у сільськогосподарських підприємствах у останні роки коефіцієнт зносу коливається у межах 37-42%, що потребує детальної уваги щодо підвищення рівня оновлення основних засобів галузі [1, с. 188].

Закон України «Про фінансовий лізинг» діяв з 1997 року, але його норми суттєво застаріли і не відповідають сучасним вимогам господарювання. Натомість 04.02.2021 р. було ухвалено новий закон №1201-IX «Про фінансовий лізинг», який визначає загальні засади фінансового лізингу в Україні відповідно до міжнародного права.